

אמר רבי עקיבא פרק תשיעי שבת

צ.

עין משפט נר מצוה

לח א מיי פ"ח מהל' שנת
הלכה ח:
ב ג ג הלכה ח:
ד ד מיי פ"ב מהלכות
עשרין הלכה ט:
לח א מיי פ"ח מהל' שנת
הלכה ח:
ו ח ט הלכה ט:

תורה אור השלם

1 ולא דבק בדרך מאומה
מן החרם למען שובו יי
מחזיקין אפוא ונתן לך רמזים
ורחמך ורחבך באשר
נשבע לאבותיך:
דברים יג ח

לעני רש"י

לטרון [לייטרעו] מרור
נינוח.
פיוניא [פני] אורן.
פיונידין מקדח.
מוקידין למחוט (נר).

מוסף רש"י

במיני מתיקה שנו שכולן
עומן מחזיקין ומשום הכי
מנלתיך דעמטמן שיה
למתק כפן הקדירה (ע"ז
10) לצבוע בהן דוגמא
לאירא. לומר מעט כעין
שמלחן לדוגמא לומר דוה
אמה צוה, וזאת כשעור הלחין
לארץ על גדי למחוס פי
קה פסקתיה הערב תמוה צו
(ע"ז טו.) לפי שאין אדם
טורח. ולם לא לשומה
שורה כדי פי סכה (ע"ז טו.)
כל שיש לו עיקר. שוכ
שמעתי חן ופטרם קרקע
העלמה (נדה טו.) וכל
שיאין לו עיקר. להקטין
לחן צימות הנשמים. כגון
קישוין ודליעין ויואלו כהן
(ע"ז טו.) אין לו שביעית.
ומתיר לעשות מהן סמוריה
וחומר מזהב המסין (ע"ז טו.)
לכלייה עורב. סממנות
מהן מוחזין כגאש נג הסיכל
לכלת הערובין של יצו
עלי (מוחזין ע"ז טו.) סכו מביצין
כפלאות של כחל אמה על
אמה וכן סממנות גזרין
אמה קטנין ומחזין כהן
לחם הגג של היכל לגש
אם הערובין. ל"א כלא עורב
מועט הערובים כמו מהלכי
(ט לא מכלל תמך (טרכי)
1. לא יפחות ממעט
כסף. משום מעט כסף.
מיימי נחושם שיה מעט כסף
(מוחזין ע"ז טו.) שמהחזיקין
בהן את הפתילות. מפילין
לחם הפתילה כשאוה שרף.
יבועין ממוקד' (ע"ז טו.)
ומקנחין הנרות. של מנורה
מחזיקים שמוכס (ע"ז טו.) ר'
יהודה בו בתירא אומר
חמשה גרעין (ע"ז טו.)

רב נסים גאון

האומר הרי עלי ברוב
לא יפחות מאמה על
אמה למאי חיי אומר רב
יוסף לכלה עורב. תמצאו
בספד מירדת בפרק ד'
הייכל מזה על מהו ועל
רום אמה. האומם שש
אמת וגובהו ארבעים אמה,
אמה כירי. ואמתים (בית)
דילפה, אמה תיקרה, ואמה
מעזבה, וג' אמות מעקה,
ואמה כלה עורב. ר' יהודה
אומר לא היה כלה עורב
עלה מן המידה, אלא ד'
אמות עולה היה מעקה.
וכגון זה במנחות (דף טו)
בפרק הרי עלי עשרון.

הוא"ל וראוין למתק הקדירה. הוא"ל וממתיקין הוה ליה למימר
דפ"י צקוף כלל גדול (דף עו. ושם) וא"ת היכי מיירי אי
בנותן טעם אפילו שאר מינין נמי וזו איך בזה נותן טעם אפי' מיני
מתיקה נמי לא ו"ל דאפילו צ"ש בהן נותן טעם שרי צשאר מינין
לנותן טעם לפנים הוא. ר"י:

במי גרעיהם ב' יום. אין גירסא זו
נכונה דמשמע של קטן בן מ' יום
וצדה פרק האשה (דף סג.) גזי' ו'
סממנין מעזירין קמני כל היי דהכא
בומי גרלים וקא צעי התם בגמראש
דילג או מוקן וא"ת דגרסי של מ' יום
ואין נראה דהתם נמי תניא ומי
גרלים שחממיו וכמה חיימונן שלשה
ימים^ג ונראה כספרים דגרסי עד מ'
יום דמג' ימים^ד עד מ' מעזירין אותם
על הכתם אצל מוך ג' ולאחר מ' אין
מעזירין: **בורית** זה החודש.
ואע"ג דכפ' המוליח (ע"ז פ.) יהיזי צמול
שיעורא אחרינא כדי ליתן על פי כף
של סיד אומר צרינו מאיר דהתם
מיירי צמול שנותנין צקיד אצל הכא
איירי צמול שמלננין צו את הנבדלים
ולספרים דגרסי הכא צורית זה אהללא
אחי שפיר: **תרי** גוויי **אהלא**
ולעיל דלג שני תרי גוויי חול פ' (או)
לגירסא אחרת תרי גוויי אהללא)
משום דקיי ליה דליכא בהו תרי
גוויי^ה ויש ספרים דגרסי לעיל מאי
צורית אהללא ולפי זה אחי שפיר דה"ק
לעולם דלאמר מעיקרא צורית זה
אהלא ומרי גוויי אהללא:

א יפחות ממעיה כסף. תימה
לר"י דלא יפחות מפרטוה הוה
ליה למימר כי היכי דתניא צפרק
צתכל דמנחות (דף קו.) הרי עלי
זהב לא יפחות מדניר זהב כסף לא
יפחות מדניר זהב:

מבליא עורב. צערוך צפרק
כל פי' דצמקדש ראשון
מפני רוב קדושה שהיה צו לא הוה
לרין כללא עורב וליחא דצפרק
דמועד קטן (דף טו.) מוכח בזהדיא
שהיה צמקדש ראשון כליא^ו עורב:
המוציא קופת הרובין **אע"פ**
ישש בה מינין הרבה
אינו חייב אלא אחת. תימה דמאי
קמ"ל פשיטא דאפילו בהוליא וחזר
והוליא אינו חייב אלא אחת כמו
צקלר וחזר וקלר כ"ש צת אחת ואפילו
רב יוסף דמסיב אליבא דר' אליעזר
צקלר וחזר וקלר צפרק אמרו לו פ' (יומא
דף טו.) בהולאה אחת פשיטא דפטור
ומירך ר"ת דמייירי כגון שנודע לו על
מין זה ונתכפר וחזר ונדע לו על
מין אחר אפי' פטור דהוי הכל כמו
דצב אחד ואע"ג דצפרק המנעינע
(לקמן טג.) תניא ואם היה כלי ררין כל
חייב חף על זה הכלי ומוקי לה רב
אשי שגג צוה הכלי ונדע לו וחזר
שנודע לו וצפולגמא דרבי יוחנן ור"ל
דוקא ככלי ואוכלים שמתכו מחלקין
דיעות אצל צאכולין שצמך הכלי
אפילו כפרות אין ממלקות ור"י מלל
צירושלמי אילו הוליא והוליא כלום הוה
חייב אלא אחת לא נרצה אלא לר"א
שלל תאמר תינים הרבה יישו
שלל תאמר תינים הרבה יישו
שלל תאמר תינים הרבה יישו

במיני מתיקה. עסקינן שכולן מיני מתיקה קדירה אצל מין אחר אין
מנלתיך ומתימין לא מפליג: **דוגמא** לאירא. מעט אמר שהוה כמין
דוגמא שמראה הכבד לבעיה כזה מחפז או כזה והוה כדי ליתן
צאירא של קנה של גרדי ושיעורה מועט: **לשרום**. ומתני' צשארין
שריון והבא לשרות אינו שורה פחות
מכדי צג קטן: **אנפטרין**. מקום:
הוסיפו עליהם. לענין צשיעית:
החלביצין. לטריון: **והלעוין**. לענה:
צבריסא. גפרית: שיש לו עיקר. שגשר
צארך. ולפי דעמי תורניתא דגרסינן
צמס' ע"ז דבר שאין לו שורש פ' הוה
כמו זה ולא כמו שמפשינן אותו
פיוניא: **שלוף** דוץ. לא איתפרש
אצל כך שמו: **צרמלא דפרנאל**.
פוריידור' של צרול: **מתנ'** פלפלה
כל שהוה. ואינו פלפל שלנו. ובגמרא
מפרש כל שהוה למאי חזי: מיני
צשמים כל שהוה. לריח טוב: מיני
מסכות כל שהוה. ראוי לדרבן קטן:
שמלניעין אותו לרפואה ג' מקק
פפרים. אכילת תולעת אוכלת
הספרים ומרקצו וזמנו מקק:
שמלניעין אותן לגונון. שכל דבר
קדש טעון גניזה: **מאומה**. אלמא
אחשביה קרא לאיסורא. והא דמתן (ע"ז
דף עה.) כל שאינו כשר להנניע כו'
ואוקימנא למעטוי עמי אשיירה דלא
כו' יהודה: **ר' גמ'** ללחשא. כחז חזי
הלשא: **ריח טוב** ששעשנין בהן
חולין ומינוקות כגון חלטיית להצדיח
מעליו מוזיקין: **ארגמן**. צבע שנוצנין
צו ארגמן וטעמא לא איתפרש. ול"ג
שגם הוה ראוי להריח: **צחולה**
הוודה. עלה של וודד צחור אחת:
מיני מסכות כל שהוה. מתני' היא:
הרי עלי צרוץ לצדק הבית: **לגלא**
עורב. כעבלאות של אמה פ' הוי עושין
והן חדין כסכין סביבותיהם ומסמרין
חדין ככולן ומחפין בהן גגו של היכל
למועט את העורבים מלישב: **ממעט**
כסף. נחשת שוה מענה כסף:
אנורא. מזלג קטן פ' (כענין שטיון צו
זהב ולצדק הבית למאי חזי:
שמוחטין צו פטילות. ומנקדין להשקין:
לעדוין מוחסן. מוקיד' צלע"ז:

מקק דסיפרי סך דשידאי. כל אלו
תולעין הן שכל מין ומין וחלקין
צשמותיהם תקן איילא פה הה:
כולוה סכנא. לאכולן: **קוליס** יש
צחאנים. היה תולעת יושב ונוקד
צגורו ודומה שהוא קוך: **קטליה**
פה לדין. הרגו פה לדין:
מתנ' רולנין. מוכרי צשמים
לקישוטי נשים יש להן קופות קטנות
לכרות צשמים: אינו חייב אלא טחאס
אחת. דכולה חדא הולאה היא: **פחוס**
מגורגרת. דאע"ג דכל האוכלין
שיעורן כגורגרת הני כיון לזריעה
קיימי צפחות מכגורגרת נמי מייחייב:
זכע

תאינו אמר ליה רבי קוציין יש בתאנים א"ל קמליה פה לדין: **מתנ'** ה"מוציא
קופת הרובין אף על פי שיש בה מינין הרבה אינו חייב אלא הטאת
אחת פ' זירעוני גינה פחות מכגורגרת ר' יהודה בן בתירה אומר חמשה
השלמות הרבה והיא חייב על כל אחת ואחת קמ"ל פ' דס"ד דמיניס מחלקין כד"ר יהושע תמוחין מחלקין ר' יהושע:
אם

(א) לעיל ע"ז ט. נדה סב.
ע"ש. א ז"ל (אמילא)
(ד) ע"ז יד. נדה סב. ח גש
סב. (ג) הגרין עקר שלג
שלגא וננה סב. אפיס
שלגא. (1) עני מוס' לקמן
צד ד"ה את המתן (ח) נפי'
שופן פסוס ורבינו האי גאון
היה שוה פטילת הוודד
שעשין מלמר כפן צבוט כמין
וודד וקורין אותו וודד. עירן
ע' עקר צמולן. (ט) מנחות קו.
ע"ש. (1) מנחות קו. (2) גש
קו. ויש אילת ר"ח בן עקיבא,
(3) גבי מפרש' מ' ונצטרין. ו
ד"ה מנו כי כחתי ישוב נסון
ע"ש וכ"כ במנחות קו. ד"ה
מל' (ק) ז"ל כחיותן.
(ע) וצף סג. (פ) ש"ל מ"ז
ועי' מהרש"א. (3) ונצטרין. ו
ד"ה מנו כי כחתי ישוב נסון
ע"ש וכ"כ במנחות קו. ד"ה
מל' (ק) ז"ל כחיותן.
(ר) ומיהו היה לו להזכיר ר'
יהושע אלא ר"ל ריה דמחזי
אחולה במקום אכ ש"ל.

הגהות הב"ח

(א) גבי מ' גרלים עד מ' יום
כל"ל ומינת כן נמחק:
(ב) רש"י ד"ה שיש לו עיקר
וכי שאין לו עיקר הוה כמו:
(ג) ד"ה כלא עורב על אמה
על אמה ח' (ד) ד"ה
לטרל מזלג קטן הס"ד ואחי'
מ"ה שמחטין צו פטילות
ובקנחין לחשין לר"ל
ומתימין על זה וזה בלוק
הבית למאי חזי נמחק:

מוסף תוספות

א. כיון דאין טעמון שוה.
מוס' להל' ש"ס. ב. וקא הירב.
גמי.
ג. [ו]משמע דהיינו מ'
גרלים דהבא דכל סוגיא
דהבא אירא נמי התם.
מוס' להל' ש"ס. ד. ויאלך
היינו אחר שהחמיצו מוס'
הל' ה. שמלביסין את
הבגדים. מוס' להל' ש"ס.
ו. למה לא שיעור בחושת
צמור. יעני'. ד. מוציא
במינים הרבה. מוס'
ההל' ש"ס.

רבינו הגנאל

אירא. ונקרא עירא. בלשון
ארמי אודרה. והוא כמין
מוך. אחיכה קטנה מן
הצמר או מין הפשתן.
או צמר של צבועין
שאורגין אותן בתוך
מטפחות ספס. כמו מילת,
נקראת בלשון יששעאל
כמל והרבה צובעין
אותן. צליחאא בלשון
ישמעאל אין'ל שקיקה.
פתילת הוודה. שעשין
צמיר כפן צבוט כעין
ורר. וקורין אותו וודד.
וכן אמרו (במנחות טו.)
לענין יצאת וראשה פורחה
וודד וקורין אותו וודד.
כגוד פניה. ובלשון פרס
נקרא גולגון. נודע בבבל.
מוקק סופרים. וקבוצת של
ספרים. ותולעת הנולד מנו
נקרא מוקק. ותולעת הנולד
(ממנו) ממי נקרא אכר.
הנולד מן הענבים נקרא
אלא. ושל תאנים פה. ושל
רמונים חח.